

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Merkityksellinen leirikoulu

Nuorten näkökulmaa etsimässä

Sofia Kaikkonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(11/2018)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Sofia Kaikkonen
Opinnäytetyön nimi: Merkityksellinen leirikoulu – Nuorten näkökulmaa etsimässä
Sivumäärä: 31 ja 2 liitesivua
Työn ohjaaja: Sari Höylä
Työn tilaaja: Suomen nuorisokeskusyhdistys ry

Työn tilaaja, Suomen nuorisokeskusyhdistys ry, on Suomen nuorisokeskusten yhteistyötä koordinoiva ja toimintaa kehittävä järjestö. Tilaajan ajankohtaisia kehittämistarpeita ovat muun muassa toiminnan kasvatuksellisuuden vahvistaminen sekä vaikutusten sanoittaminen.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tukea Suomen nuorisokeskusten leirikouluprosessin kehittämistä niin, että nuorisokeskustoimintaa ohjaava nuorisokeskuspedagogiikka sekä nuorten osallisuus toteutuisivat siinä entistä paremmin. Lisäksi työn tavoitteena on auttaa tilaajaa sanoittamaan nuorisokeskusten leirikoulutoimintaa.

Opinnäytetyössä osallistettiin nuoria kuulemalla heidän näkemyksiään leirikoulutoiminnasta. Käytännössä nuoria kuultiin pilotoimalla eräässä nuorisokeskus Hyvärilän leirikoulussa työpaja, jossa nuoret saivat toiminnallisesti jakaa ajatuksiaan heille merkittävistä asioista leirikoulussa. Lisäksi näitä merkityksiä etsittiin havainnoimalla kyseistä leirikoulua.

Työn tuotoksena ovat mainittujen menetelmien avulla selvitetty leirikoulun merkitykset nuorille. Näitä merkityksiä tilaaja voi hyödyntää leirikoulutoiminnan kehittämisessä ja sanoittamisessa. Lisäksi tuotoksena on kuvaus ja arviointi aineistonkeruussa käytetystä työpajasta, jota tilaaja voi halutessaan soveltaa esimerkiksi leirikoulujen merkitysten selvittämiseen laajemminkin nuorisokeskusverkostossa.

Asiasanat: leirikoulu, merkitys, osallisuus, pilotointi

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Youth Work and Civic Activities

Author: Sofia Kaikkonen
Title: A Meaningful Camp School – Searching for the View of Young People
Number of Pages: 31 and 2 attachment pages
Supervisor: Sari Höylä
Subscriber: Finnish Youth Centres Association

The Finnish Youth Centres Association is an organisation that coordinates the cooperation between Finnish Youth Centres and develops the youth work done in the centres. Some of the current development targets are to reinforce the educationalism of the work and to find words to describe the effects of the work.

The target of this bachelor's thesis is to support the development in the camp school process of Finnish Youth Centres in a way that reinforces so called youth centre's pedagogy and young people's participation. Another target of the thesis is to help the subscriber to find words to describe the meaning of the camp schools.

In this thesis, young people participated by sharing their opinions of camp schools. In practice, this happened through a workshop experiment that took place in one camp school organized by Hyvärilä Youth Centre. The view of young people was also searched for by observing the camp school.

The output of the thesis consists, in the first place, of the meanings found through the used methods. The subscriber may exploit these meanings in development of the camp schools and when concerning their wider meaning. The output of the thesis includes also a description and an assessment of the workshop experiment that the subscriber may apply, for example, to search for the view of young people also in other camp schools.

Keywords: camp school, meaning, participation, pilot experiment

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Suomen nuorisokeskukset ja SNK ry	6
1.2	Tilaajan toimintaan vaikuttavat tekijät	8
1.3	Kehittämistyön tarve ja tavoite	10
2	TIETOPERUSTAA	11
2.1	Leirikoulu	11
2.2	Nuorten osallisuus	14
2.3	Merkitykset	15
3	AINEISTONKERUUN TOTEUTUS	16
3.1	Toteutuksen rajaus ja suunnittelu	16
3.2	Työpaja	19
3.3	Havainnointi	20
4	AINEISTON ANALYSOINTI	21
4.1	Analyysin toteutus	21
4.2	Analyysin kriittistä arviointia	22
5	MERKITYKSET LEIRIKOULUSSA	23
5.1	Yhdessäolo	23
5.2	Vapaus	24
5.3	Onnistuminen	25
5.4	Elämyksellisyys ja hauskuus	26
5.5	Aktiivisuus ja luonnonläheisyys	26
6	JOHTOPÄÄTÖSLUKU	27

6.1	Johtopäätökset merkityksistä.....	27
6.2	Työpajan arviointi.....	28
	LÄHTEET	30
	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) tuli minulle tutuksi suorittaessani siellä opintoihini kuuluvaa harjoittelua. Tämän harjoittelun aikana aloimme myös yhdessä pohtia mahdollisia aiheita, joista voisin tehdä opinnäytetyöni. Aiheekseni valikoitui ensin nuorisokeskusten leirikoulukäytäntöjen yhtenäistäminen ja kehittäminen, mikä osoittautui kuitenkin vielä melko laajaksi ja haastavaksi aiheeksi tarttua. Uuden keskustelun myötä aihe lopulta rajautui nykyiseen muotoonsa, jonka ytimessä ovat leirikoulujen merkitykset nuorten näkökulmasta. Nuorten näkökulma sekä leirikoulu kokemuksena kiinnostivat minua henkilökohtaisesti, mikä ohjasi osaltaan aiheen rajaamista. Koska myös nuorisokeskusten toiminnassa yksi keskeisistä asioista on nuorisokeskeisyys ja nuorten osallisuuden edistäminen (Suomen nuorisokeskukset 2018a), oli mielestäni luontevaa, ellei välttämätöntä, että kehittämistyössä kuullaan nimenomaan nuoria.

Koska opinnäytetyöni tilaajan toiminta on laajaa, ja opinnäytetyöni on yksi osa suurempaa kokonaisuutta, esittelen johdannossa ensin tilaajan toimintaa ja sen taustalla olevia tekijöitä. Tämän jälkeen avaan, miten oma kehittämistyöni asemoituu suhteessa tilaajan toimintaan. Toisessa pääluvussa avaan työni kannalta oleellista tietoperustaa, ja kolmas ja neljäs pääluku käsittelevät puolestaan aineistonkeruun sekä analyysin käytännön toteutusta. Viidennessä pääluvussa esittelen tuloksia, eli aineistosta nousseita merkityksiä. Lopuksi arvioin työn onnistumista sekä hyötyä tilaajan kannalta.

1.1 Suomen nuorisokeskukset ja SNK ry

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry on yhdistys, jonka tarkoitus on edistää nuorten sosiaalista hyvinvointia ja terveyttä. Se toteuttaa tarkoitustaan ensinnäkin tukemalla ja kehittämällä valtakunnallisissa nuorisokeskuksissa tehtävää nuorisotyötä. (Suomen nuorisokeskukset 2018b.) Nuorisokeskukset ovat itsenäisiä toimijoita, jotka muodostavat yhdessä valtakunnallisen verkoston. Nuorisokeskus Anjala sijaitsee Kouvolassa, Hyvärilä Nurmeksessa, Marttinen Virroilla, Metsäkartano Rautavaaralla, Oivanki Kuusamossa, Piispala Kannonkoskella, Pikku-Syöte Pudasjärvellä, Vasatokka Inarissa ja Villa Elba Kokkolassa. Keskuksia on siis tällä hetkellä yhteensä yhdeksän. (Suomen nuorisokeskukset 2018c.) Verkostosta löytyykin valtava määrä erilaisia toimintoja,

osaamista ja potentiaalia. Nuorisokeskustoiminnan merkitys myös Suomen nuorisotyön kentällä on huomattava. Suuri määrä itsenäisiä toimijoita maantieteellisesti laajalle alueelle levittäytyneenä tuo kuitenkin myös omat haasteensa verkoston yhteistyölle, joten jo siitä syystä jatkuvaa ja pitkäjänteistä kehittämistyötä tarvitaan.

Käytännössä Suomen nuorisokeskusyhdistys kehittää ja tukee nuorisokeskusten toimintaa esimerkiksi ajankohtaisista asioista viestimällä sekä erilaisia koulutuksia, seminaareja ja hankkeita järjestämällä. SNK myös valvoo nuorisokeskusten etua ja koordinoi niiden muodostaman verkoston yhteistyötä. Lisäksi yhdistys toteuttaa tarkoitustaan nuorten hyvinvoinnin edistäjänä vaikuttamalla Suomen nuorisotyön kentällä. Käytännössä vaikuttaminen käsittää erilaisten sidosryhmien kanssa verkostoitumista, nuorisokeskusten toiminnasta viestimistä, aloitteiden ja kannanottojen tekemistä sekä tapahtumien järjestämistä. (Suomen nuorisokeskukset 2018b.) Vuosina 2010-2017 SNK on myös toiminut valtakunnallisena nuorisotyön osaamiskeskuksena. Yhdistys on rekisteröity vuonna 2000, mutta toimintavuosia yhdistykselle kertyy vuonna 2018 jo 25. (SNK Toimintakertomus 2017.)

Nuorisokeskustoimintaan kuuluvat muun muassa leirikoulut. Lisäksi keskuksissa toteutetaan muun muassa erilaista kansainvälistä nuorisotoimintaa sekä nuoria sosiaalisesti vahvistavaa Nuotta-valmennusta. Muita nuorisokeskustoiminnalle tyypillisiä toimintamuotoja ovat harrasteleirit sekä koulutus- ja kokouspalvelut. Ympäristötoiminta ja seikkailukasvatus ovat nuorisokeskustoiminnassa tavallisia ominaispiirteitä, ja keskusten yhteydessä on toisinaan luonto- ja ympäristökoulutoimintaa. (Suomen nuorisokeskukset 2018c.) Verkostolla on yhteisiä työryhmiä muutamille keskeisille toiminnan osa-alueille. Työryhmät koostuvat eri nuorisokeskusten työntekijöistä, ja usein mukana on myös SNK:n edustaja. Toiminnan kasvatuksellisuus kuuluu erityisesti pedagogisen työryhmän vastuulle. Muut työryhmät ovat viestintä- ja markkinointityöryhmä, kansainvälisen nuorisotyön työryhmä sekä kehittämis- ja laatutyön työryhmä. Lisäksi jokaisessa keskuksessa on Nuotta-valmennuksen yhteyshenkilö. (Suomen nuorisokeskukset 2018d.)

1.2 Tilaajan toimintaan vaikuttavat tekijät

Nuorisokeskusten toimintaa ohjaa Nuorisolaki. Keskuksissa tehtävän nuorisotyön tulee ensinnäkin toteuttaa nuorisolain yleisiä tavoitteita, jotka ovat:

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteuttamista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

- 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys;
- 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen;
- 3) monialainen yhteistyö.

(Nuorisolaki 1285/2016, 2§.)

Näiden tavoitteiden lisäksi nuorisokeskusten tulee toteuttaa ympärivuotisesti luonto-, ympäristö-, seikkailu-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Toiminnan on myös edistettävä kansainvälisyyttä ja kestävästä kehityksestä nuorten keskuudessa. Jos nämä kriteerit täyttyvät nuorisokeskuksessa, se on valtionapukelpoinen eli voi saada tukea toimintaansa valtiolta. Tätä nuorisokeskusten valtionapukelpoisuutta valvoo Opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtion avustuksen saaminen edellyttää siis nuorisokeskustoiminnalta yleishyödyllisyyttä. Lisäksi avustuksia harkittaessa kiinnitetään huomiota myös toiminnan laatuun sekä yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Pääasiallisen nuorisotyön ohessa keskuksset voivat tarjota muita palveluita sillä ehdolla, että liiketoiminnasta yli jäävä osuus käytetään keskuksen nuorisotyön tai sitä tukevien rakenteiden kehittämiseen. (Nuorisolaki 1285/2016, 20§.)

Nuorisokeskusten ja Suomen nuorisokeskusyhdistyksen toimintaa ohjaavat myös yhteiset arvot. Niihin kuuluvat elämän ja ympäristön kunnioittaminen, yhteisöllisyys ja yksilöllisyys, yhdenvertaisuus sekä osallisuus. Elämän ja ympäristön kunnioittaminen ilmenee käytännössä siinä, että toiminnalla pyritään vahvistamaan osallistujien elämänhallintataitoja, terveitä elämäntapoja ja luontosuhdetta sekä kestäväää kehitystä. Yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden arvo tarkoittaa sitä, että nuorisokeskuksissa vaalitaan näitä molempia. Yhdessäolo turvallisessa, välittävässä ja kunnioittavassa yhteisössä myös tukee yksilöllisyyttä. Myös yhdenvertaisuuden periaatteen mukaan jokainen yksilö kohdataan kunnioittavasti ja aidosti riippumatta siitä, millaisia ovat hänen ominaisuutensa tai taustansa. Osallisuus arvona ohjaa toimintaa niin, että jokainen tulee kuulluksi ja saa mahdollisuuden myös vaikuttaa asioihin. Lapsille ja nuorille halutaankin antaa vastuuta ja tukea ratkaisujen tekemisessä. (Suomen nuorisokeskukset 2018e.)

Nuorisokeskusten toimintaa ohjaa yhteisiin arvoihin pohjautuva nuorisokeskuspedagogiikka, joka on keskusten yhteinen näkemys siitä, millaista on niiden toimintaympäristössä toteutettu hyvä nuorisotyö (Suomen nuorisokeskukset 2018a). Nuorisokeskuspedagogiikan konseptin juuret juontuvat SNK:n vuonna 2013 järjestämään NUPPI I -seminaariin. Seminaarissa noin neljäkymmentä nuorisokeskusverkoston toimijaa kokosivat näkemyksiään ja kokemuksiaan nuorisokeskusten kasvatustyöstä. Nuorisokeskusverkostossa työskennellyt, nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen yliopisto-opettaja Juha Nieminen kokosi seminaarissa esiin nousseet keskusten nuorisotyön vahvuudet ja ominaispiirteet yhteen raporttiin. Nuorisokeskusverkoston toimijoilla oli mahdollisuus kommentoida raporttia, jonka jälkeen Nieminen laati kommentit huomioiden uuden raportin, joka sisälsi ensimmäisen jäsenyyksen nuorisokeskuspedagogiikasta. (Nieminen 2013, 3.) Kokko (2014) on jäsentänyt nuorisokeskuspedagogiikkaa edelleen koulutusmateriaalissa, joka on tuotettu nuorisokeskusten työntekijöiden pedagogisen osaamisen vahvistamiseksi sekä nuorisokeskuspedagogiikan jalkauttamiseksi keskuksiin. Nuorisokeskuspedagogiikan tunnuspiirteitä on sittemmin tiivistetty myös erillisiin dokumentteihin (ks. Suomen nuorisokeskukset 2018a).

Sisällöllisesti nuorisokeskuspedagogiikka pohjautuu humanistiseen ihmiskäsitykseen ja kokemukselliseen oppimiskäsitykseen sekä ajatukseen nuorisokeskuksista kasvatuksen toiminta- ja arvoympäristönä. Käytännössä nuorisokeskuspedagogiikka ja sen

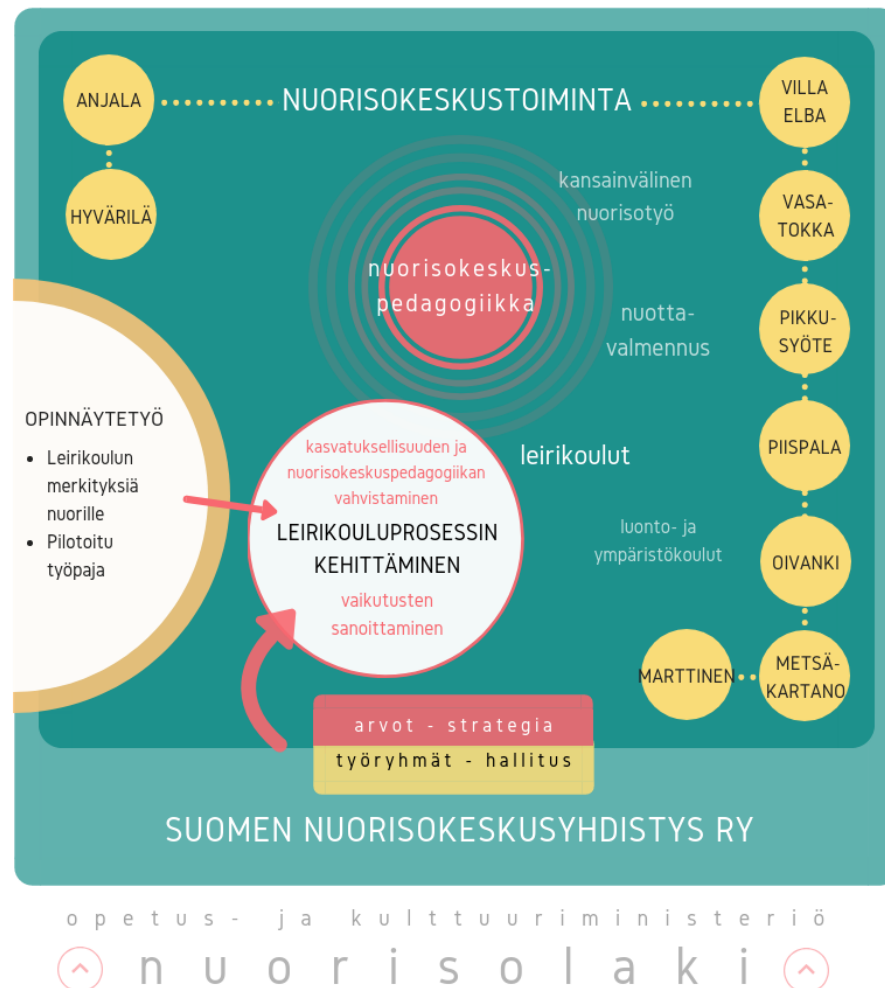
pohjalla oleva humanistinen ihmiskäsitys näkyvät nuorisokeskusten toiminnassa siten, että nuori on siinä keskeisessä roolissa ja aktiivisena toimijana. Nuorta pyritään tukemaan toiminnassa niin, että valmiiden ratkaisujen sijaan hänen on mahdollista löytää ratkaisuja itse. Kokemuksellisesta oppimiskäsityksestä nuorisokeskuspedagogiikkaan on ammennettu aktiivisen toiminnan ja vuoropuhelun kulkeminen käsi kädessä. Vuoropuhelu ja reflektointi sekä toiminnan aikana että sen jälkeen nähdään merkittävinä oppimista edistävinä tekijöinä. Toimintaympäristön tulee olla turvallinen ja monipuolinen. Myös ohjaajien osaavuus on tärkeä osa hyvää toimintaympäristöä. Usein nuorisokeskuksissa suositetaan toimintaympäristönä luontoa. Tämä palvelee myös nuorten luontosuhteen vahvistumista. (Suomen nuorisokeskukset 2018a.)

1.3 Kehittämistyön tarve ja tavoite

Nuorisokeskusten ensisijainen tavoite on lain mukaan siis toteuttaa nuorisotyötä, joka on kasvatuksellista toimintaa. Tämän tavoitteen toteuttaminen on myös edellytys sille, että kukin keskus saa toimintaansa valtion avustusta. Viime aikoina rahoittaja on lisääntyvässä määrin alkanut kiinnittää huomiota tavoitteen toteutumiseen, mistä johtuen nuorisokeskuksilta edellytetään toiminnan ja sen vaikutuksien entistä tarkempaa seuraamista ja dokumentointia. Erityisesti tästä johtuen opinnäytetyöni tilaajan tarve on vahvistaa kasvatuksellisuuden toteutumista toiminnassa, mikä tarkoittaa nuorisokeskuskontekstissa siis myös nuorisokeskuspedagogiikan vahvistamista. Lisäksi tilaajan tarve on löytää keinoja sanoittaa tämän kasvatuksellisen toiminnan vaikuttavuutta.

Kehittämistyöni tavoitteena on tukea tilaajan omaa leirikouluprosessin kehittämistyötä niin, että nuorisokeskuspedagogiikka toteutuisi nuorisokeskusten leirikoulutoiminnassa entistä paremmin, ja että toiminnan vaikutuksia olisi helpompi sanoittaa. Tähän tavoitteeseen pyrin pilotoimalla työpajan, jonka kautta selvitän nuorille leirikoulussa merkittäviä asioita. Konkreettisesti kehittämistyöni on siis tarkoitus tuottaa tilaajalle ensinnäkin tietoa leirikoulun merkityksistä nuorille, ja toisekseen esitellä pilotoitu työpaja kehittämisehdotuksineen. Työpajan mahdollinen uusi toteutus muissa leirikouluissa tuottaisi näin jälleen lisää tietoa nuorille merkittävistä asioista leirikoulussa. Merkitysten tarkoitus on mahdollistaa sen arvioiminen ja sanoittaminen, miten tilaajan nykyinen leirikoulutoiminta vastaa nuorten toiveisiin, ja mahdollisesti löytää

myös leirikoulujen vaikutuksia. Nuorten kuuleminen leirikouluprosessin kehittämisessä toteuttaisi myös nuorisokeskeisyyden tunnuspiirrettä, joka on osa nuorisokeskuspäädagogiikkaa. Opinnäytetyön asemoitumista tilaajan toimintaan olen kuvannut Kuviossa 1.

Kuvio 1

2 TIETOPERUSTAA

2.1 Leirikoulu

Leirikoulu on toimintaa, jossa nimensä mukaisesti yhdistyvät sekä leiritoiminnan piirteet että koulunkäynti. Se on siis koulun ulkopuolella tapahtuvaa opetusta. Toteutuksen suunnittelussa ovat mukana opettaja, oppilaat sekä oppilaiden vanhemmat. Leiri-

koulujen kesto vaihtelee, mutta useimmiten se on muutamasta päivästä viikkoon. Ohjelma voi niin ikään koostua hyvin monenlaisista aktiviteeteista, ja se voidaan rakentaa tukemaan haluttuja opetussuunnitelman sisältöjä. Lisäksi leirikoulut ovat erityisen hyviä paikkoja sosiaalisten taitojen oppimiseen. Leirikoulun kautta oppimista voi viedä käytäntöön, ja oppilaat pääsevät toimimaan aktiivisemmassa roolissa verrattuna tavalliseen luokkahuonetyöskentelyyn. Leirikoulu voi parhaimmillaan kasvattaa nuoren motivaatiota koulunkäyntiin, parantaa luokkahenkeä sekä jäädä mieleen merkittävänä kokemuksena. (Suomen leirikouluyhdistys 2018, ks. myös Kuronen & Rantakangas 1997, 9.)

Jo pitkään ennen varsinaisen leirikoulutoiminnan alkua on opetuksessa hyödynnetty nykyisellekin leirikoululle ominaisia elementtejä, kuten koulun ulkopuolista ympäristöä sekä toiminnallisia työskentelymenetelmiä. Kansainvälisesti ensimmäinen leirikoulun esimuoto järjestettiin luultavasti kuitenkin vuonna 1906 Englannissa, jossa perustettiin tämän jälkeen myös ensimmäiset leirikoulukeskukset. Euroopan maista ensimmäisten joukossa leirikouluja järjestämässä oli myös Saksa, jossa toiminta vakiintui 1920-luvulla. Pohjoismaissa leirikoulutoiminta valtasi alaa 1930-luvulta eteenpäin alkaen Tanskasta ja Norjasta. (Vahtokari 1984, 14-15; Lahdenperä, Virtanen, Saarinen & Salmi 1989, 11-15.) Suomessa ensimmäisiä leirikoulunomaisia opintoretkeä on puolestaan alettu järjestää 1950-luvulla (Lahdenperä ym. 1989, 15). Varsinainen leirikoulutoiminta on Suomessa kuitenkin lähtenyt kasvamaan vasta noin 1960-luvulta alkaen. Tällöin suomalaisista kouluista alettiin osallistua yhteispohjoismaisiin leirikouluihin, joita jotkin kaupungit järjestivät yhteistyössä ulkomaisten ystävyyskaupunkiensä kanssa. (mt., 15-16; Vahtokari 1984, 15.)

Nykyään leirikoulut mainitaan jo perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Vuonna 2016 voimaan astunut opetussuunnitelma jopa kannustaa kouluja leirikoulutoimintaan, sillä opetussuunnitelman tavoitteet ja leirikoulutoiminnan mahdollisuudet ovat entistä enemmän yhteneviä. (Suomen leirikouluyhdistys 2018.) Uuden opetussuunnitelman tavoitteena on laaja-alainen osaaminen, joka käsittää muun muassa ajattelu-, vuorovaikutus-, elämänhallinta-, työelämä- ja demokratiataitoja (Opetushallitus 2014, 20-24). Perusopetuksesta pyritään muodostamaan mahdollisimman yhtenäinen ja johdonmukaisesti etenevä kasvatuksellinen kokonaisuus. Käytännössä tiukkoja oppiainerajoja on tarkoitus hälventää niin, että asioita opiskellaan myös monialaisina op-

pimiskokonaisuuksina ja todellisten ilmiöiden näkökulmasta. Eri oppiaineiden halutaan siis lisääntyvissä määrin tukevan toisiaan, ja lisäksi työskentelytapoja ja -ympäristöä pyritään monipuolistamaan. Tällaisesta opetuksen yhtenäisyyden tukemisesta käytetään myös nimitystä opetuksen eheyttäminen, jonka yhtenä toteuttamismahdollisuutena opetussuunnitelmassa mainitaan myös leirikoulut. (Opetushallitus 2014, 26-31.) Lisäksi leirikoulut esitetään yhtenä toimintamuotona, jolla voidaan tukea opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita (mt., 41). Leirikoulujen nähdään mahdollistavan erityisesti oppimisympäristön laajentumisen, aitojen oppimistilanteiden syntymisen sekä yhteistyön eri toimijoiden kanssa (mt., 43).

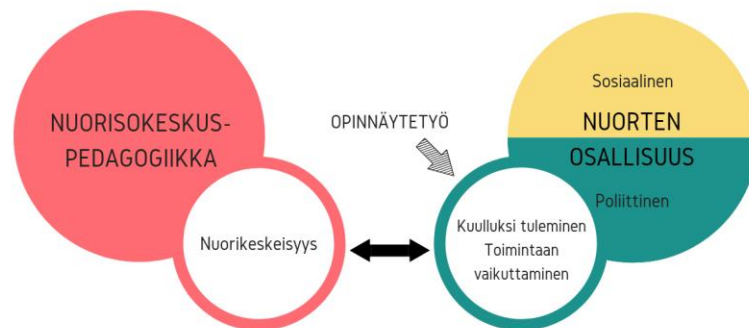
Opetusministerinä toiminut Jukka Gustafsson kertoo uutta opetussuunnitelmaa koskeneessa tiedotteessa, että sen sisältämän uudistuneen tuntijaon tavoitteena on erityisesti osallistumisen, liikkumisen, luovuuden, ja kielellisen rikkauden lisääminen koulussa. Opetussuunnitelman perusteissa painotetaan entistä enemmän myös yhteiskunnallista ja arvokasvatusta, jotta demokratiataidot sekä ymmärrys ja kunnioitus muita ihmisiä kohtaan vahvistuisivat (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012). Leirikoulut vastaavat tähän hyvin, sillä ne sisältävät usein runsaasti nimenomaan liikkumista, luovuutta ja osallistumista vaativaa toimintaa. Myös kommunikointi- ja kielitaidot voivat nousta merkittäviksi teemoiksi leirikoulussa toiminnan yhteisöllisen luonteen sekä mahdollisen kansainvälisen yhteistyön myötä. Ryhmätyöskentely ja osallisuus edistävät niin ikään nuorten kasvua vastuullisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Suurin osa Suomessa järjestettävistä leirikouluista järjestetään Suomen nuorisokeskuksissa. Vuosittain leirikouluja järjestetään nuorisokeskuksissa noin 800. Näissä leirikouluissa keskeistä on juuri laaja-alaisen osaamisen tavoittelemineen. Oppimiseen pyritään muun muassa kokonaisvaltaisen toiminnan ja ryhmätyöskentelyn kautta. Opettajia kannustetaan myös jatkamaan leirikoulussa alkanutta prosessia. (Suomen nuorisokeskukset 2018f.) Leirikouluprosessin onkin tarkoitus ulottua aina leirikoulun valmistelusta vielä leirikoulun jälkeiseen aikaan sen sijaan, että se rajoittuisi pelkkään koulun ulkopuolella toteutettavaan leirikoulujaksoon.

2.2 Nuorten osallisuus

Yksi nuorisokeskuspedagogiikan tunnuspiirteistä on toiminnan nuorikeskeisyys. Käytännössä tämä tarkoittaa nuoren mahdollisuutta aktiiviseen toimijuuteen, kuulluksi tulemiseen ja vaikuttamiseen nuorisokeskusten toiminnassa. Ohjatun toiminnan kautta siis tuetaan muun muassa nuoren päätöksenteko- ja vastuunottoa sekä yksilöllisyyttä osana moninaista ryhmää. Tätä kautta toiminnan nuorikeskeisyys vahvistaa nuoren osallisuutta, joka onkin yksi nuorisokeskusten arvoista. (Suomen nuorisokeskukset 2018a.) Osallisuus on käsitteenä hyvin tulkinnanvarainen, mutta sen voi Thomasin (2007) mukaan jakaa sosiaaliseen ja poliittiseen ulottuvuuteen. Sosiaalinen osallisuus liittyy kuulumisen kokemukseen sekä yksilön identiteettiin, arvostukseen ja asemaan suhteessa yhteisöön. Osallisuuden poliittinen ulottuvuus puolestaan käsittelee vaikuttamis- ja päätöksentekomahdollisuuteen sekä vastuuseen liittyviä asioita. (Kiilakoski & Gretschel & Nivala 2012, 16; Kiilakoski 2014, 41.) Nuorisokeskustoiminnan nuorikeskeisyydessä, joka näkyy nuoren kuulemisena ja mielipiteiden huomioimisena toiminnassa, on siis kyse osallisuuden poliittisesta ulottuvuudesta. Yksilöiden tukeminen osana yhdessä toimivaa ryhmää toisaalta vahvistaa nuoren sosiaalista osallisuutta.

Kuviossa 2 olen kuvannut nuorisokeskuspedagogiikan ja nuorten osallisuuden yhteyttä sekä sitä, miten kehittämistyöni asemoituu suhteessa niihin. Nuorikeskeisyys siis edistää nuorten osallisuutta, mutta toisaalta nuorten osallistaminen kehittämistyössäni tarkoittaa myös nuorisokeskuspedagogiikan nuorikeskeisyyden tunnuspiirteiden toteutumista.

Kuvio 2

2.3 Merkitykset

Merkitys-sanaa käytetään arkikielessä usein hyvin monenlaisissa asiayhteyksissä. Syvemmin tarkasteltuna merkityksen käsite paljastuu kuitenkin hyvin filosofiseksi. Tästä filosofisesta näkökulmasta merkityksiä tarkastellaan ainakin fenomenologisessa tutkimuksessa. Fenomenologia keskittyy siis tarkastelemaan ihmisten kokemuksia, jotka syntyvät heidän toimiessaan vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa. Kokemuksissa keskeisenä nähdään nimenomaan niiden yksilölliset merkitykset, jotka muotoutuvat kunkin yksilön tavoitteiden, uskomusten, kiinnostusten ja aiempien kokemusten pohjalta. (Laine 2018, 30-31.) Merkitykset liitetään siis usein kokemuksiin. Näin on tehty myös kokemuksellisen oppimisen ja elämyspedagogiikan kontekstissa, jossa kokemus ja elämys ovat pitkälti toisiaan vastaavia käsitteitä. (ks. Keskinen 2015, 10-14; Latomaa 2007.)

Merkityksen käsite on siis hyvin monisyinen. Vaikka kehittämistyössä käyttämäni merkityksen käsite sivuaakin sille jo olemassa olevia määritelmiä, ei se kuitenkaan ole niiden kanssa täysin yhtenevä. Yksinkertaistettuna tarkoitan merkityksillä kehittämistyössäni asioita, jotka nuorille ovat merkittäviä leirikoulussa, joko tietoisesti tai heidän

tiedostamattaan. Työssäni merkitykset eivät liity ainoastaan tapahtuneeseen kokemukseen, vaan pyrin löytämään merkityksiä myös nuorten odotusten ja toiveiden pohjalta.

3 AINEISTONKERUUN TOTEUTUS

Kehittämistyöni lähestymistapana voi nähdä tapaustutkimuksen eli case-tutkimuksen. Tapaustutkimuksessa tavoitteena on ymmärtää tutkittavaa kohdetta syvällisesti sekä tuottaa siitä tutkittua tietoa, jonka pohjalta toimintaa voidaan kehittää (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 37-38 & 52-53). Työssäni tämä näkyi ymmärryksen etsimisestä siitä, miten leirikoulun osallistujat leirikoulun kokevat. Tapaus eli kohde oli rajattu yhteen nuorisokeskusten toimintamuotoon, sen yhteen toteutuskertaan yhdessä nuorisokeskuksessa sekä nimenomaan osallistujien näkökulmaan. Tapaustutkimukselle tyypillisesti keräsin aineiston kohteen luonnollisessa ympäristössä sekä hyödynsin muutamaa erilaista aineistonkeruumenetelmää (ks. Ojasalo ym. 2009, 38 & 55). Opin näytetyöni ytimessä ei kuitenkaan selkeän tapaustutkimuksen tavoin ollut tapauksen, tässä tapauksessa yhden leirikoulun, kokonaisvaltainen ja syvälinen ymmärtäminen. Kyseessä on kuitenkin kehittämistyö, jonka tavoitteita tutkimuksellisuus palvelee.

3.1 Toteutuksen rajaus ja suunnittelu

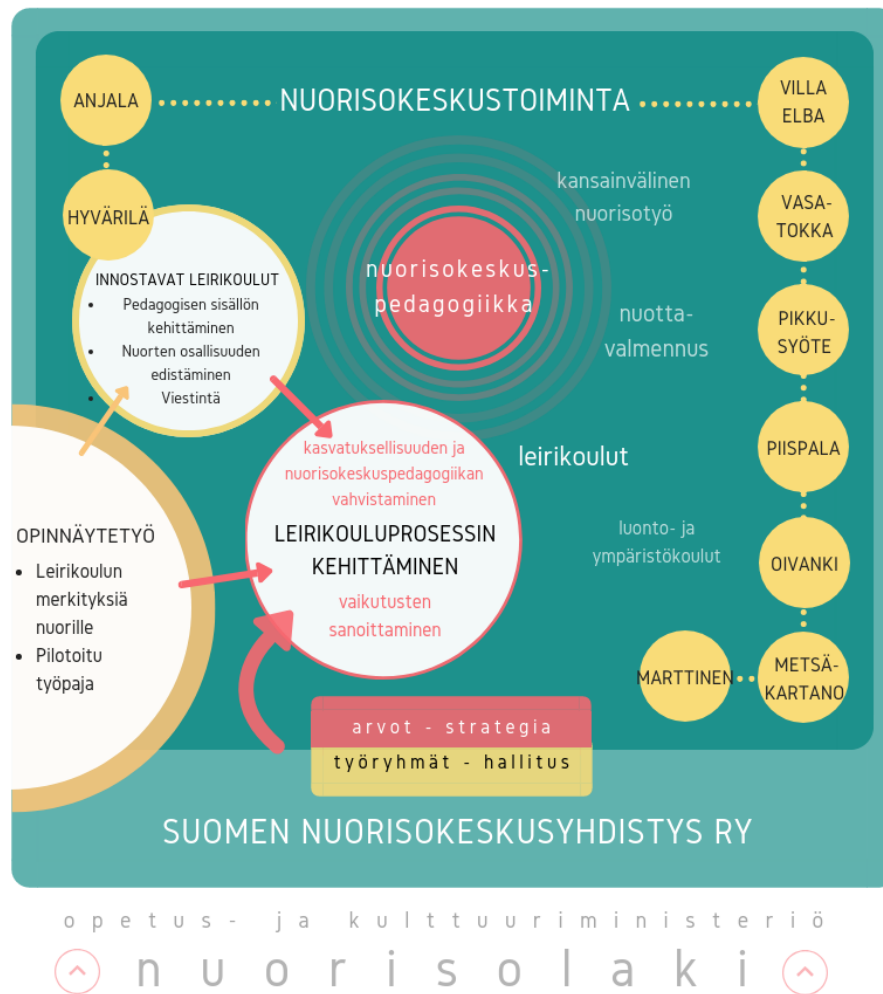
Valitsin kerätä aineistoni aidossa leirikouluympäristössä ensinnäkin siksi, että leirikoulu on muun koulun toiminnan tavoin helppo tapa tavoittaa useita tiedonantajia kerralla. Olin henkilökohtaisesti myös kiinnostunut seuraamaan leirikoulutoimintaa ja nuoria käytännössä, ja halusin kuulla heidän näkemyksiään välittömästi leirikoulukokemuksen yhteydessä. Nuorten tapaaminen kasvokkain myös mahdollisti toiminnallisen tavan kerätä aineistoa.

Toteutuksen konkreettiseksi ympäristöksi valikoitui Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskus, joka on Nurmeksessa sijaitseva ja Nurmeksien kaupungin omistama konserniyhtiö. Yhtenä Suomen nuorisokeskuksista se toteuttaa keskuksille tyypillistä nuorisotoimintaa. Leirikoulujen, kansainvälisen nuorisotyön ja Nuotta-valmennuksen lisäksi

se toteuttaa nuorten työpajatoimintaa, etsivää nuorisotyötä sekä perinteistä nuorisotyötä lähialueilla. Myös hankeluontoinen nuorisotyön kehittäminen on yksi Hyvärilän toimintamuodoista. (Hyvärilä Strategia 2018.)

Hyvärilän valikoituminen toteutusympäristöksi johtui pääosin siitä, että opinnäytetyöprosessini alkupuolella ilmeni, että Hyvärilässä oli alkamassa opinnäytetyöni aiheeseen liittyvä hanke. Vuoden kestävä, Innostavat leirikoulut -niminen hanke alkoi heinäkuussa 2018 ja siinä keskitytään nuorisokeskusten pedagogisen sisällön kehittämiseen. Kasvatuksellista toimintaa vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia, luontosuhdetta vahvistavia toimintamahdollisuuksia talvella järjestettäviin leirikouluihin. Lisäksi hankkeen tavoitteena on pilotoida malli nuorten osallisuuden vahvistamisesta nuorisokeskusten menetelmällisessä kehittämisessä. Hankkeen kolmas painopiste on viestinnän vahvistaminen, ja tätä kautta myös nuorisokeskustoiminnan näkyvyyden lisääminen. (Toimintasuunnitelma Innostavat leirikoulut 2018.)

Opinnäytetyöhöni Innostavat leirikoulut -hanke linkittyy erityisesti nuorisokeskuspedagogiikan vahvistamisen osalta, ja kehittämisen ydin on pitkälti sama. Tästä syystä olikin luontevaa kerätä opinnäytetyöni aineisto Hyvärilässä, sillä tuotokseni voisi hyödyttää myös heidän hankettaan. Vaikka Innostavat leirikoulut onkin nuorisokeskus Hyvärilän kehittämishanke, on sen tulosten tarkoitus hyödyttää myös koko nuorisokeskusverkostoa. Kun opinnäytetyöni tukee tätä hanketta, voi se välittömän hyötynsä lisäksi myös välillisesti kehittää koko nuorisokeskusverkoston leirikoulujen kasvatuksellisuutta (Kuvio 3).

Kuvio 3

Leirikoulu ja osallistujaryhmä aineistonkeruuseeni valikoituivat niin, että sovin ensin Hyvärilän kanssa ajankohdasta, jolloin voisin tulla paikalle keräämään aineistoa. Tuona ajankohtana toteutettavien leirikoulujen opettajille välitin sähköpostitse kirjeen (Liite 1), jossa kysyin, sopisiko heidän luokalleen osallistua työhöni. Kirjeessä kerroin myös tiivistetysti, mitä tulen leirikoulussa tekemään. Näin opettajilla oli käsitys siitä, mihin antaisivat luvan. Kirjeen kirjoittamisvaiheessa olin vielä epävarma, tulenko äänittämään työpajan toteutushetkeä, mutta päätin mainita asiasta siltä varalta, ettei siitä tule kynnyskysymystä ja ettei mahdollinen äänitys tule yllätyksenä.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan useat tutkimukset voidaan toteuttaa koulun normaalin toiminnan puitteissa. Jos koulun rehtori näin arvioi, niin erillistä

lupaa oppilaiden huoltajilta ei tarvitse kysyä. Jos tutkimuksessa käytetään menetelmiä, joiden yhteydessä kerätään oppilaiden yksilöityjä tunnistetietoja, tulee vanhempia informoida tutkimuksesta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 5.) Pilottiryhmän selvittyä otinkin puhelimitse yhteyttä myös kyseisen koulun rehtoriin, ja varmistin häneltä, haluaako hän kirjallista tutkimuslupa-anomusta. Tähän hän ei kuitenkaan nähnyt tarvetta. Lisäksi leirikoulun aloitustilaisuuden yhteydessä kerroin lyhyesti oppilaille, että tulen leirikoulun aikana havainnoimaan heitä sekä toteuttamaan lyhyen työpajan opinnäytetyötäni varten. Koska tutkittava aihe ei ollut erityisen arka, enkä kerännyt oppilaista yksilöitäviä tietoja, näin tämän menettelyn eettisesti riittäväksi.

Kohteekseni valikoitui lopulta leirikoulu, johon osallistui yhteensä 32 oppilasta. Leirikouluryhmä koostui erään itäsuomalaisen koulun 6A- ja 6B-luokista. Lisäksi mukana olivat molempien luokkien opettajat. Hyvärilässä ryhmä vietti kaksi yötä ja kolme päivää. Leirikouluohjelmiksi oli valittu boulderointi, labyrintti, kiipeilytornista laskeutuminen, korikiipeily, melonta, pelipaletti-niminen erilaisista peleistä koostuva ohjelma sekä leiriolympialaiset.

3.2 Työpaja

Leirikoulun ensimmäisen päivän iltana toteutin ryhmälle työpajan, jossa nuoret saivat toiminnallisten menetelmien avulla jakaa näkemyksiään leirikouluihin liittyen. Työpaja koostui käytännössä kolmesta osiosta, joista kaksi ensimmäistä toteutettiin pienryhmätyöskentelynä ja viimeinen yksilöinä. Ensimmäisessä osiossa koko leirikouluryhmä jakautui seitsemään pienempään ryhmään. Tilassa oleville pöydille oli levitetty vastaavasti seitsemän fläppipaperia, joista kussakin oli jokin kysymys tai tehtävänanto. Kysymykset koskivat muun muassa nuorten odotuksia leirikoulua kohtaan ja näkemyksiä hyvästä leirikoulun ympäristöstä, ohjaajasta sekä toimintamahdollisuuksista. (ks. kaikki kysymykset, Liite 2.) Jokainen pienryhmistä siirtyi alkuohjeistuksen jälkeen yhden paperin ääreen, jossa sai viiden minuutin ajan pohtia kysymystä ja kirjata kaikki mieleensä tulevat vastaukset ylös. Viiden minuutin aikamerkin jälkeen ryhmät siirtyivät myötöpäivään seuraavan fläpin ääreen, ja kukin ryhmä sai jälleen viisi minuuttia aikaa kirjata ajatuksiaan uuteen kysymykseen liittyen. Vastaukset kirjattiin siis samalle paperille, jolle myös aiemmat ryhmät olivat vastauksensa kirjoittaneet. Viiden minuutin jälkeen jokainen ryhmä siirtyi jälleen myötöpäivään seuraavan fläpin ääreen.

Tätä toistettiin niin kauan, että jokainen ryhmä oli käynyt jokaisen kysymyspaperin luona vastaamassa. Kierron osalta ensimmäinen menetelmä muistutti siis hieman Learning Café -menetelmää (ks. Tevere 2017).

Toinen osuus työpajassa oli samoissa pienryhmissä toteutettava priorisointitehtävä. Jokainen pienryhmä oli edellisen osion jäljiltä jäänyt istumaan seitsemännen kysymyspaperinsa ääreen. Jaoin ryhmille tarroja, ja annoin heille hetken aikaa pohtia yhdessä, mitkä kaikista paperille kertyneistä vastauksista olivat heidän mielestään tärkeimpiä. Valinta saattoi siis kohdistua joko kyseisen tai jonkun muun ryhmän jäsenen keksimään vastaukseen. Pyysin jokaista ryhmää merkitsemään pohdintansa jälkeen fläppipaperille kolme tärkeintä vastausta siten, että vastausten viereen liimataan tartrat. Tämän jälkeen jokainen pienryhmä kävi vuorollaan tilan etuosassa esittelemässä valitsemansa prioriteetit muulle leirikouluryhmälle. Suunnitelmani oli, että valituista prioriteeteista käytäisiin tässä vaiheessa yhteistä keskustelua, mutta esittelyt toteutuivat lopulta kovin pikaisesti. Olin myös suunnitellut äänittäväni tämän sanallisen esittelyosuuden, mutta en hektisessä toteutushetkessä saanutkaan nauhuriani päälle. Sanallinen osuus ei kuitenkaan avannut vastauksia juurikaan enempää, joten en onneksi menettänyt merkittävää aineistoa nauhurin takia.

Esittelyosuuden jälkeen vuorossa oli kolmas ja viimeinen, lyhyt yksilötehtävä. Tehtävässä esittelin koko ryhmälle vielä kolme fläppipaperia kysymyksineen. Olin jakanut pöytiin post-it lappuja, joille jokaisen tuli nyt itsenäisesti kirjoittaa vastauksensa kuhunkin kolmesta kysymyksestä, yksi vastaus yhdelle post-it -lapulle. Tilasta lähtiesään nuorten tuli liimata laput oikeille kysymyspapereille. Tämän yksilöosuuden ensimmäinen tehtävä oli täydentää lause: ”Unelmien leirikoulussa tärkeintä on...”. Toiselle lapulle pyysin kirjoittamaan parhaan hetken tähänastisen leirikoulun aikana. Kolmas ja viimeinen tehtävä oli kirjoittaa palaute työpajasta.

3.3 Havainnointi

Työpajan lisäksi käytin aineistonkeruumenetelmänä havainnointia. Kuljin leirikoulu-ryhmän mukana havainnoimassa toimintaa ja erityisesti nuorten ilmaisuja suhteessa siihen. Havainnoin leirikoulua lähinnä ryhmän osallistuessa leirikouluohjelmiin, en

paljonkaan vapaa-ajalla tai esimerkiksi ruokailuissa. Pyrin havainnoinnissa välttämään toimintaan osallistumista siksi, että läsnäoloni vaikuttaisi tapahtumien kulkuun ja oppilaiden leirikoulukokemukseen mahdollisimman vähän. On kuitenkin huomioitava, että ulkopuolisen havainnoijan läsnäololla voi havainnoitavasta ilmiöstä riippuen olla suurikin merkitys tiedonantajien käyttäytymiseen (Grönfors & Vilkkä 2011, 51). Joitakin kertoja kuitenkin osallistuin hetkellisesti ryhmän toimintaan. Esimerkiksi melonnan aikana istuin leirikoulunohjaajan ja opettajan kanootissa, josta pystyin havainnoimaan toimintaa paremmin kuin rannalta.

Havainnointi oli menetelmävalintana perusteltu, koska sen avulla muiden tutkimusmenetelmien avulla kerätty aineisto on helpompi nähdä asiayhteydessään. Havainnoinnin käyttäminen muiden menetelmien rinnalla myös tuottaa monipuolisempaa tietoa tutkittavasta aiheesta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 94.) Koska leirikouluympäristö on myös nuorille entuudestaan tuntematon verrattuna esimerkiksi omaan kouluympäristöön, uskon, että havainnoijan läsnäolo voi sulautua kohtuullisen hyvin muiden tuntemattomien elementtien sekaan korostumatta liikaa.

4 AINEISTON ANALYSOINTI

4.1 Analyysin toteutus

Analysoin keräämäni aineiston pitkälti aineistolähtöisen sisällönanalyysin mukaisesti. Sisällönanalyysi alkaa käytännössä siitä, että aineisto pelkistetään, eli sitä tiivistetään, ja epäoleelliset asiat karsitaan pois. Seuraava vaihe sisällönanalyysissa on ryhmittely, jossa aineistosta etsitään samaa ilmiötä kuvaavia käsitteitä, joista muodostetaan oma luokkansa. Näitä alaluokkia yhdistetään edelleen yläluokiksi ja pääluokiksi. Lopulta käsitteellistämiseksi kutsutussa vaiheessa luokitellusta aineistosta erotetaan tieto, joka on tutkimuksen kannalta olennaista ja josta voidaan vetää lopulliset johtopäätökset. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122-125.) Analyysini toteutus sivuaa mielestäni myös hermeneuttisen psykologian tulkintamenetelmiä. Niissä tarkasteltavina ovat yksilöiden tietulle kokemukselle antamat merkitykset, joiden avulla tavoitellaan yleistä käsitystä kyseisestä kokemuksesta, joka tässä tapauksessa olisi leirikoulukokemus. (ks. Latomaa 2008, 45-59.)

Käytännössä aloitin aineiston käsittelyn kirjoittamalla fläppipapereilla olevat vastaukset sekä vihkoon kirjaamani havainnot puhtaaksi tietokoneelle. Pyrin aineistoa analysoidessani lähtökohtaisesti huomioimaan kaikki ilmaisut, jotka olivat sen verran selkeitä, että ne olivat ymmärrettävissä tai tulkittavissa jollakin tavalla. Jouduin kuitenkin sivuuttamaan aineistosta sellaiset ilmaisut, joista en saanut selvää tai joiden tulkitseminen olisi muusta syystä ollut lähes mahdotonta.

Etsin aineistosta yhteneväisyyksiä, eli asioita jotka toistuivat kysymysten vastauksissa tai omissa havainnoissani. Ryhmittelin nämä aineistosta löytämäni samankaltaiset ilmaisut alustavasti jonkin niitä yhdistävän nimityksen alle. Tarkastelin aluksi jokaista kysymystä itsenäisenä osionaan. Myöhemmin siirryin tarkastelemaan aineistoa kokonaisuutena ja ryhmittelemään ilmaisuja yli kysymysrajojen, yhdistäen vastauksiin myös havainnoimalla kerätyn aineiston. Muodostin aineistolle yläluokkia, joihin näin useiden ilmaisuista liittyvän, kuten ”ihmissuhteet” tai ”ympäristö”. Näiden alla saattoi olla myös tarkempia alaluokkia. Jos jokin ilmaisu oli monitulkintainen, saatoin luokitella sen useamman eri luokan alle. Kirjasin ylös havaintojani ja tulkintojani liittyen aineistoon.

Loppuvaiheessa kokonaiskuvan selkeyttämiseksi taulukoin nuorten työpajassa antamat vastaukset, tarkastelin niitä vielä uudelleen ja pelkistin niiden ydinsisällön. Asetin tässä vaiheessa aiemmat tulkintani sivuun, sillä ne sisälsivät myös asioita, jotka eivät olleet perusteltavissa aineistolla. Tarkkailin kuitenkin, nouseeko vastauksien pohjalta edelleen samoja merkityksiä kuin mitä olin aikaisemmin löytänyt. Näitä samoina pysyneitä tulkintojani peilasin vielä havaintoihin sekä prioriteetteihin. Näin vahvistamani tulkinnat olen nostanut esiin lopullisina merkityksinä seuraavassa pääluvussa.

4.2 Analyysin kriittistä arviointia

Haasteena aineistoa tutkiessa oli erottaa, olivatko nuoret vastanneet kysymyksiin toisissaan, vai onko joukossa niin sanottuja ”trolleja”. Myöskään sutatuista vastauksista ei voinut aina tietää varmaksi, oliko itse vastaaja tullut toisiin ajatuksiin vastauksensa suhteen, vai oliko joku muu nuorista sutannut toisen kirjoittaman vastauksen. Aina en saanut selvää myöskään kirjaamistani havainnoista tai en muistanut, missä asiayhteydessä jonkin huomion olin kirjoittanut. Työpajassa tarrojen avulla prioriteeteiksi

nostettujen asioiden kohdalla haasteena oli se, että tarran sijainnista ei aina voinut päätellä, mihin ilmaisuun se oli liitetty. Joissakin fläppipapereissa tarroja oli myös enemmän kuin kolme. Priorisoinnit eivät myöskään todennäköisesti vastanneet koko pilottiryhmän keskimääräistä näkemystä, koska priorisoijana oli kunkin kysymyksen kohdalla vain muutama nuori. En siis antanut prioriteeteille erityistä painoarvoa aineistoa analysoidessani.

Yksi tulkintoja mahdollisesti vääristävä tekijä on se, ettei työpajassa kerätystä aineistosta voinut erottaa varmasti, kuka nuorista on kirjannut minkäkin vastauksen. Fläpeillä useampaan otteeseen esiintyvä ilmaisu voi siis olla mahdollista tulkita usean nuoren näkökulmasta merkittäväksi asiaksi, vaikka vain yksi nuori olisikin maininnut saman asian useampaan otteeseen. Toisaalta oletan, että usein esiintyvä ilmaisu on vähintäänkin muutamalle nuorelle merkittävä asia. Jos vastauksia ei voi varmasti yhdistää tiettyihin nuoriin ja omiin mielikuviin heistä, voi aineistoon myös olla helpompaa suhtautua neutraalisti.

Analysoidessa oli mielestäni hyvä tiedostaa se, että jonkin vastauksen ilmaisutapa saattaa vaikuttaa siihen, miten paljon mielessäni annan vastaukselle painoarvoa. On helppoa tulkita, että suurin kirjaimin huutomerkkien saattamana kirjoitetun ilmaisuuden täytyy olla nuorelle erityisen tärkeä, ja vastaavasti on helppoa sivuuttaa pienin ja siistein kirjaimin ylös kirjattu näkemys vähemmän merkityksellisenä. Kyseessä voivat kuitenkin olla vain erilaisten nuorten toisistaan poikkeavat ilmaisutavat. Tässä asiassa näen analyysia helpottaneen sen, että kirjasin kaikki vastaukset tietokoneelle, jonka jälkeen esimerkiksi kirjainkoot eivät enää poikenneet samalla tavoin toisistaan kuin paperilla. Aineistoa analysoidessani pyrin myös tiedostamaan sen, miten oma taustani vaikuttaa tulkintoihini. Kuitenkin väistämättä esimerkiksi oma alani vaikuttaa käsityksiini nuorten ajatuksista.

5 MERKITYKSET LEIRIKOULUSSA

5.1 Yhdessäolo

Yksi nuorille merkittävimmistä asioista leirikoulussa vaikuttaa olevan yhdessäolo ikätovereidensa kanssa. Jo leirikouluun liittyvissä odotuksissa esiintyi muutama otteeseen toive yhdessäolosta ja yhdessä tekemisestä. Yhdessäololla käsitätänkin sekä ajan

viettämisen yhdessä että yhteisöllisen toiminnan. Useat nuorten toivetoiminnoista olivat nimittäin yhteisöllisiä. Näistä esimerkkeinä mainittakoon pallopelit, erilaiset kilpailut ja värikuulasota. Aineistossa esiintyi myös toive, että luokat osallistuisivat aktiviteetteihin yhdessä. Pilottiryhmäni tapauksessa suuri ryhmä siis jakautui osassa leirikouluohjelmista osallistuen samanaikaisesti eri aktiviteetteihin.

Yhdessäolon merkitys painottuu kuitenkin erityisesti omien ystävien kanssa ajan viettämiseen. Yksilökysymyksessä ”Unelmien leirikoulussa tärkeintä on...” merkittävässä osassa vastauksista mainittiin kaverit. Havaintojeni mukaan leirikouluohjelmien odoteltuaikana nuoret hakeutuivat pienempiin kaveriporukoihin ja halusivat myös joukkue- ja huonejaoissa olla juuri tiettyjen henkilöiden kanssa. Leiriolympialaisten sisällyttämässä ”matonkääntötehtävässä” koko ryhmän oli tarkoitus yhteistyössä kääntää allaan oleva muovipressu ympäri. Jotkut nuoret kuitenkin luovuttivat tehtävässä melko helposti, minkä tulkitsen siten, ettei koko ryhmän kesken vallinnut sellaista yhteishenkeä kuin pienempien kaveriporukoiden kesken vaikutti vallitsevan.

Yhdessäolon merkityksen alle liitän myös yhdessäolon nuoria ihastusmielessä kiinnostavien ikätovereiden kanssa. Esimerkiksi leirikoulun odotuksia kysyttäessä yhtenä vastauksena oli nimittäin ”hyvännäköisiä tyttöjä/poikia”. Pilottiryhmän toisen opettajan kanssa keskustellessani kävi myös ilmi, että yksi suosituimmiksi vapaa-ajanvietto-avoina leirikoulussa monille nuorille muodostui ”pusupeli”, jonka perusidea ymmärtääkseni olikin nimenomaan toisten osallistujien pusuttelu. Leirikoulunohjaajan vetämissä loppupalautejonossa muutamat nuoret mainitsivat positiivisena asiana myös uudet kaverit. Tällä he todennäköisesti viittasivat toisen paikkakunnan nuoriin, jotka olivat nuorisokeskuksessa leirikoulussa samaan aikaan ja joiden kanssa pilottiryhmäni nuoret hieroivat tuttavuutta.

5.2 Vapaus

Monet nuorten kommentteista liittyvät pohjimmiltaan vapauteen. Yksi näistä asioista oli vapaa-aika. Huomasin vapaa-ajan tärkeyden jo nuorten levottomuudesta työpajassa sekä ”vei vapaa-aikaa”-tyylisistä vastauksista kysyttäessä palautetta työpajasta. Myös työpajan muiden kysymysten vastauksissa nuoret toivoivat leirikoululta paljon vapaa-aikaa, joka osaltaan liittyy varmasti haluun viettää paljon aikaa ystävien kanssa.

Mieluisina vapaa-ajan toimintoina mainittiinkin erilaiset pelit, joita luonnollisesti pelataan yhdessä vähintään yhden tai muutaman kaverin kanssa. Vapaa-ajan toiveteke-
miset vaihtelivat kuitenkin kaikkiaan karkin syömisestä pallohippaan hyppytornissa,
joten mielestäni eräs nuoren kommentti ”Tekisin jotain!” kuvastaa hyvin vapaa-ajan
merkityksen ydintä: vapautta valita omat tekemisensä.

Nuorten vastauksista kävi hyvin selväksi se, että opettajien läsnäolo leirikoulussa ei
ollut erityisen toivottua. Ainakaan heidän kanssaan ei haluttu majoittua samassa mö-
kissä, ja valvojan välttämättömyys uimaan mennessä herätti vastustusta. Kritiikkiä sai-
vat myös säännöt, kuten puhelinten käytön rajoittaminen. Myös hyvän ohjaajan tun-
nuspiirteenä pidettiin sitä, että hän ”ei tee liian tiukkoja sääntöjä” tai ”ei välitä mistään
muusta, muusta kuin jos varastetaan sipsejä”. Sääntöihin ja auktoriteetteihin kohdistuvan
vastustuksen taustalla näen nuorten autonomian tarpeen ja halun toimia vapaasti il-
man, että säännöt sitä rajoittavat.

5.3 Onnistuminen

Onnistumisen tärkeys nuorille oli havaittavissa esimerkiksi boulderoinnin aikana kuu-
lemassani vertailevassa kommentissa: ”Tuo on noin pitkä, niin sillä on helppoa.” Näen
onnistumisen tärkeyden olleen taustalla myös, kun eräs kiipeilytornista laskeutumassa
ollut nuori varmisteli, että hänestä varmasti otetaan kuvia ja videota laskeutuessa.
Myös toiminnasta sivuun jättäytymisessä todennäköinen motiivi oli myös toisen opet-
tajan mukaan epäonnistumisen pelko.

Onnistumisen merkitykseen liitän myös voittamisen. Voiton tavoittelu lienee taustalla
siinä, että toiveaktiiviteettien listalla moni toiminta sisälsi jonkinlaista kilpailua tai tais-
telua. Näitä toimintoja olivat esimerkiksi konsolipelien pelaaminen toisia vastaan,
nyrkkeily, kaupunkisota tai lipunryöstö. Voittamisen eli toisia paremmin onnistumi-
sen halu kiteytyy hyvin mielestäni seuraavaan lyhyeen keskusteluun, joka käytiin lei-
riolympialaisiin liittyneen, ryhmittäin toteutetun ongelmanratkaisutehtävän parissa.

”Noi ratkas sen jo.”

”Mut se oli väärin.”

”Oliko? Jes! No niin nyt mietitään!”

5.4 Elämyksellisyys ja hauskuus

Elämyksellisyyden arvostus ilmenee aineistossa siinä, että useat toiveaktiviteeteista ovat elämyksellisiä, kuten vaikkapa paintball, benji-hyppy tai crossirata. Kun yksilöky-symyksissä kysyttiin siihenastisen leirikoulun parasta hetkeä, suurin osa nuorista vastasi joko korikiipeilyn tai laskeutumisen, jotka niin ikään ovat elämyksellisiä aktiviteetteja. Leirikoulussa muutaman nuoren saa myös vastaamansa mukaan tuntemaan olonsa hyväksi uudet kokemukset tai se, että oppii uusia asioita. Liitän elämyksellisyyden alle myös leirikoulun matkailukokemuksena. Nuorille tärkeitä asioita nimittäin olivat hyviä ja edullisia herkkuja sisältävä kioski, siisti piha ja ranta, hyvät majoitustilat ja hyvä asiakaspalvelu. Odotuksena oli myös, että leirikoulussa on ”parempaa ruokaa ku koulussa”.

Yksi merkittävä asia leirikoulussa nuorille on myös puhdas hauskanpito tai hauskuus. Unelmien leirikouluympäristössä on ”paljon paikkoja joissa voi pitää hauskaa kaveri- reitten kaa”. Hauskanpito liittyy siis jälleen yhdessäolon merkitykseen. Yhdessäolon ja hauskuuden alle asettunee ainakin aktiviteetti-ideoina esitetyt ”kunnon partyt taloissa” sekä näsäviisastelu- ja herkkujensyöntikilpailut. Nuoret myös kommentoivat monia aktiviteetteja ”kivoina”, mikä voi toki tarkoittaa laajemminkin jotain positii- vista, mutta näen ”kivuuden” pitkälti synonyymina hauskuudelle tai viihtymiselle. Tämä hauskuus on nuorista selkeästi tavoiteltavaa, ainakin seuraavan kommentin mu- kaan: ”Mä en halua lähteä kotiin, täällä on liian kivaa.”

5.5 Aktiivisuus ja luonnonläheisyys

Nuoret arvostavat leirikoulussa aktiivisuutta. Jo yhden nuoren esittämä toive siitä, ettei ”joutuisi odottamaan vuoroa pitkään” antaa ymmärtää, että toiminnassa aktiivi- suus, dynaamisuus ja sujuvuus ovat suotavia. Aktiivisuuden merkitys on kuitenkin huomattavissa erityisesti siitä, että nuoret toivoivat paljon erilaisia toimintamuotoja. Lisäksi monet suosituista toimintamuodoista ovat fyysistä aktiivisuutta vaativia, lii- kunnallisia aktiviteetteja. Näistä aktiviteeteista pilottiryhmän keskuudesta nousivat usein esiin ainakin uiminen ja ratsastus. Mielenkiintoinen yksityiskohta aineistossa on

mielestäni se, että siellä esiintyy myös hyvin monenlaisia hyppimisaktiviteetteja. Uimiseen liittyen nuoret kaipasivat kovasti hyppytornia, mutta lisäksi aktiviteetti-ideoissa esiintyivät esimerkiksi benji-hyppy ja trampoliini. Hyppiminen edustaakin varmasti ainakin aktiivisuutta. Toisaalta näen sen liittyvän myös moneen muuhun aineistosta nousseeseen merkitykseen, kuten hauskuuteen ja elämyksellisyyteen.

Uimista ja ratsastusta toimintamuotoina yhdistää fyysisen aktiivisuuden lisäksi luonnonläheisyys, jonka voikin nähdä yhtenä merkityksenä. Ranta esitettiin toivottavana asiana leirikouluympäristössä, mikä saattaa viitata joko uimismahdollisuuteen, ympäristön viihtyisyyteen tai molempiin. Nuorisokeskus Hyvärilän sijainti järven rannalla sekä uimisen kannalta suotuisat säät saattoivat toki osaltaan vaikuttaa asian esiintymiseen useasti aineistossa. Muita luontoon ja veteen liittyviä aktiviteettitoiveita olivat veneretki ja kalastus.

6 JOHTOPÄÄTÖSLUKU

6.1 Johtopäätökset merkityksistä

Aineistosta nousseet merkitykset alleviivaavat mielestäni sitä, mitä annettavaa nuorisotyöllä ja leirikoulukonseptilla on verrattuna formaaliin kouluun. Esimerkiksi yhdessäolo ja yhdessä tekeminen ovat jo sisäänrakennettuja ominaisuuksia nuorisokeskusten leirikoulutoiminnassa. Vaikka koulukontekstia ei leirikoulusta voi eikä tule täysin riisua, voivat nuorisokeskukset vastata nuorten kaipuuseen vaikuttaa itse omiin tekemiinsä toteuttamalla leirikouluissaan nuorikeskeisyyden tunnuspiirrettä. Ryhmätason prosesseja hyödynnetään perinteisessä koulunkäynnissä melko vähän (Kiilakoski 2014, 32-33). Tästä syystä oppiminen aktiivisen yhdessä toimimisen kautta voikin olla nuorille hyvin merkittävä kokemus. Toiminnallisuuden puute ja passiivisuus ovat tavallisessa koulunkäynnissä niin ikään vallitseva tila, jota nuorten mielestä tulisi rikkoa (Kiilakoski 2014, 47-51). Tämän passiivisuuden vastapainoksi leirikoulu voi osaltaan tarjota mahdollisuutta aktiiviseen toimintaan, joka myös oman aineistoni valossa on nuorille tärkeä asia.

Nuorten merkittävänä pitämät asiat ovatkin pitkälti yhteneviä nuorisokeskusten omien tavoitteiden ja toiminnan tunnuspiirteiden kanssa. Yksilöiden tukeminen yhteisölli-

syyttä, luontoa, kokonaisvaltaista toimintaa ja elämyksellisyyttä hyödyntäen vaikuttavat tukevan sitä, mitä nuoret itse toiminnalta toivovat. Tulokset haastavatkin mielestäni kiinnittämään yhä enemmän huomiota nuorisokeskuspedagogiikan vahvistamiseen nuorisokeskusten leirikouluissa.

6.2 Työpajan arviointi

Työpajan kehittämisvaiheessa ajattelin, että sen tulee olla toteutettavissa hyvin lyhyessä ajassa ja pienillä resursseilla, mutta kuitenkin sen olisi hyvä olla mahdollisimman innovatiivinen, kattava sekä nuoria motivoiva. Käytännössä kaiken tämän yhdistäminen ei kuitenkaan ollut aivan helppoa. Rajallisten resurssien puitteissa työpajasta muotoutui lopulta melko helposti toteutettava, mutta innovatiivisuus ja innostavuus valitettavasti kärsivät. Olin alun alkaen ajatellut työpajan olevan visuaalisempi, mutta käytännön syistä toteutin sen yksinkertaisesti fläppipapereita ja kyniä hyödyntäen. Kierto-osion kysymyksissä nuorilla oli kylläkin lupa ilmaista ajatuksiaan myös piirtäen. Tulkittavissa olevia piirroksia tuli kuitenkin kovin vähän, joten näen verbaalisten vastausten olevan paras ratkaisu tällaisessa toteutustavassa.

Myös ajan suhteen täytyi toteutuksessa tehdä kompromissi, ja päädyin tähtäämään noin puolentoista tunnin mittaan. Käytännössä työpajan kesto oli noin tunti, mikä olikin lopulta mielestäni maksimimitta tälle toteutustavalle. Jos työpaja on liitetty leirikouluohjelman kylkeen irrallisena tällä tavoin irrallisena palasena. Sijoittaminen ohjelmaan ja siitä informoiminen hyvissä ajoin olisi parempi ratkaisu, niin menetelmä ei veisi nuorten vapaa-aikaa, ja aikainen tiedottaminen olisi auttanut nuoria varautumaan menetelmään. Työpajan toteutus ohjelman sisällä kuitenkin edellyttäisi mielestäni jonkin kasvatuksellisen tavoitteen sisällyttämistä ohjelmaan pelkän tutkimuksellisuuden lisäksi. Vaikka työpajani tarkoitus ei ensisijaisesti ollut olla kasvatuksellinen, pohdin sitä hieman jo nyt myös tästä näkökulmasta. Priorisointiosuuden ajattelin kehittävän nuorten yhteistä päätöksentekoa. Tarrat olivat myös pieni visuaalinen lisä toteutuksessa, jossa ei muuten ollut juuri mitään visuaalista. Säännöllisen pöydistä toiseen siirtymisen tarkoituksena oli ylläpitää toiminnan aktiivisuustasoa, mikä voisi auttaa nuoria keskittymään toimintaan.

Työpajan etuna oli sen yksinkertaisuus, sillä se on helppo toteuttaa missä vain, eikä se vaadi paljon ihmeellisiä tarvikkeita. Lisäksi työpaja oli helppo tapa kerätä paljon aineistoa lyhyessä ajassa. Päällimmäiset huomioni työpajan kehittämistarpeista jatkoa ajatellen ovat aktiivisuuden ja hauskuuden lisääminen sekä menetelmän sijoittaminen leirikouluohjelmaan.

Työpajan toteuttaminen leirikoulun alussa ei varsinaisesti vastaa tarkoitusta, jos aineistosta haetaan leirikoulun vaikutuksia. Toisaalta toimintaa voi arvioida myös vertaamalla sitä nuorten toiveisiin. Uskon, että parhaimman käsityksen merkityksistä saisi tarkastelemalla sekä nuorten odotuksia että kokemuksia yhdessä. Työpajan avulla kerätty aineisto painottui tällä kertaa toteutusajankohdan vuoksi nuorten odotuksiin, enkä saanut kovin paljon tietoa nuorten kokemuksesta taaksepäin katsottuna. Erityisesti tästä syystä näen tärkeäksi sen, että käytin täydentävänä menetelmänä havainnointia, ja pystyin sen avulla seuraamaan nuorten leirikoulukokemusta pitemmällä aikavälillä. Vaikka varsinaisten vaikutusten sanoittaminen voikin tämän työpajan avulla olla haastavaa, oli tämän työpajan avulla mielestäni kuitenkin mahdollista selvittää leirikoulun merkityksiä nuorille ja sanoittaa leirikoulua tätä kautta.

LÄHTEET

- Grönfors, Martti & Vilkkä, Hanna (toim.) 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. 2. painos teoksesta Kvalitatiiviset kenttätömenetelmät. Hämeenlinna: Sofia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkkä. Viitattu 26.8.2018. http://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf
- Hyvärilä Strategia 2018. Hyvärilä 2020 – 100 leirikoulua. Viitattu 10.9.2018. https://www.hyvarila.com/images/tiedostot/Strategia_web.pdf
- Keskinen, Kimmo 2015. Seikkailijasta seikkailukasvattajaksi. Seikkailukasvatus ammattina. Koulutustalo Aavas Oy.
- Kiilakoski, Tomi & Gretschel, Anu & Nivala, Elina 2012. Osallisuus, kansalaisuus, hyvinvointi. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 9-33. Julkaisuja 118.
- Kiilakoski, Tomi 2014. Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 155.
- Kokko, Elina 2014. Nuorisokeskuspedagoginen ohjaaminen. Koulutusrunko ja oheismateriaali ohjaajakoulutukseen. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Viitattu 14.11.2018. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2014100314450>
- Kuronen, Juha & Rantakangas, Hannes (toim.) 1997. Leirikoulun opas. Helsinki: Lastensuojelun Keskusliitto.
- Lahdenperä, Irja & Virtanen, Onerva & Saarinen, Väinö & Salmi, Reijo 1989. Leirikoulun käsikirja. Helsinki: Kouluhallitus & Valtion painatuskeskus.
- Laine, Timo 2018. Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. 5. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 29-50.
- Latomaa, Timo 2007. Mieli elämys-, merkitys- ja kokemusmaailmana. Psyko(loginen ja) semioottinen tarkastelu. Teoksessa Seppo J.A. Karppinen & Timo Latomaa (toim.) Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 21-52.
- Latomaa, Timo 2008. Ymmärtävä psykologia: Psykologia rekonstruktiivisena tieteenä. Teoksessa Juha Perttula & Timo Latomaa (toim.) Kokemuksen tutkimus. Merkitys – tulkinta – ymmärtäminen. 3. painos. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 17-88.
- Nieminen, Juha 2013. Kohti nuorisokeskuspedagogiikkaa II. Raportti. Suomen nuorisokeskukset.
- Nuorisolaki (1285/2016).
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1.-2. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Opetushallitus 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Viitattu 12.11.2018. https://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Tiedote ”Perusopetuksen tuntijako uudistuu”. Viitattu 23.8.2018. https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/perusopetuksen-tuntijako-uudistuu

Suomen leirikouluyhdistys 2018. Mikä leirikoulu? Miksi lähteä? Viitattu 12.11.2018. <https://www.leirikoululahettilas.fi/fi/leirikoulu>

Suomen nuorisokeskukset 2018a. Nuorisokeskuspedagogiikka. Viitattu 10.11.2018. http://www.snk.fi/media/pdf/snk_nuorisokeskuspedagogiikka_2018.pdf

Suomen nuorisokeskukset 2018b. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. Viitattu 3.11.2018. <http://www.snk.fi/snk-ry.html>

Suomen nuorisokeskukset 2018c. Nuorisokeskustoiminta. Viitattu 8.11.2018. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta.html>

Suomen nuorisokeskukset 2018d. Työryhmät. Viitattu 8.11.2018. <http://www.snk.fi/yhteystiedot/tyoryhmat.html>

Suomen nuorisokeskukset 2018e. Yhteiset arvomme. Viitattu 5.9.2018. <http://www.snk.fi/snk-ry/arvot.html>

Suomen nuorisokeskukset 2018f. Leirikoulut. Viitattu 21.11.2018. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta/leirikoulutoiminta.html>

SNK Toimintakertomus 2017. Viitattu 10.9.2018. http://www.snk.fi/media/pdf/snkry_toimintakertomus2017_web.pdf

Tevere 2017. Oppimiskahvila. Viitattu 13.11.2018. <https://tevere.fi/metodit/oppi-miskahvila-learning-cafe-business-arena-oy/>

Toimintasuunnitelma Innostavat leirikoulut 2018. Innostavat leirikoulut – Nuorisokeskusten leirikoulujen pedagogisen sisällön kehittämishanke. Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskus.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009. Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 15.8.2018. <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/eettisetperiaatteet.pdf>

Vahtokari, Juhani 1984. Leirikoulu. Porvoo: WSOY.

LIITTEET

Liite 1: Opettajien kirje

4.5.2018

Hyvä opettaja,

olen valmistumassa yhteisöpedagogiksi (AMK, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma) Humanistisesta ammattikorkeakoulusta, ja teen opinnäytetyötäni Suomen nuorisokeskusyhdistykselle. Opinnäytetyössä tarkoitukseni on selvittää oppilaiden leirikoululle antamia merkityksiä pilotoimalla toiminnallinen tiedonkeruumenetelmä sekä havainnoimalla jonkin leirikoulun arkea. Tätä varten toivoisin pääseväni seuraamaan jotakin nuorisokeskus Hyvärilässä toteutettavaa leirikoulua sivullisena havainnoijana. Lisäksi keräisin toiminnallisesti leirikouluryhmän mielipiteitä hyvästä leirikoulusta. Voisin toteuttaa menetelmän esimerkiksi jonakin iltana muun leirikouluohjelman päätyttyä. Aikaa tähän kuluisi arviolta noin puolitoista tuntia.

Vaikka tutkimuksen aihe ei ole erityisen herkkä, niin oppilaat eivät tule opinnäytetyössäni olemaan tunnistettavissa aineistosta. Harkitsen vielä menetelmän toteuttamistilanteen äänittämistä voidakseni palata siihen myöhemmin, mutta tulen luonnollisesti poistamaan mahdollisen äänityksen opinnäytetyöprosessin päätyttyä.

Toivottavasti olette luokkanne kanssa innokkaita osallistumaan opinnäytetyöni toteutukseen ja siten myös leirikoulujen kehittämiseen!

Ystävällisin terveisin,

Sofia Kaikkonen

Puh. 040 xxx xxxx

xxx.xxx@humak.fi

Ohjeellinen aikataulu:

- Ohjeistus: 5 min
- Ryhmätyöskentely: 50 min
 - o Kierto: 7 x 5 min = 35 min
 - o Prioriteettien valinta ja merkitseminen tarroilla: 5 min
 - o Prioriteettien esittely koko ryhmälle: 10 min
- Yksilökysymykset: 10 min

Kierto-osion kysymykset:

- Mitä odotat/odotit tältä leirikoululta?
- Millainen on täydellinen leirikouluympäristö? Mitä asioita sellaisesta löytyisi? (Saa myös piirtää)
- Täydentäkää lause mielipiteillänne: Leirikoulussa en haluaisi, että... vaan...
- Millainen on hyvä leirikoulun ohjaaja? Mitä hän tekee / ei tee?
- Millainen olisi unelmien leirikouluaktiviteetti? Voitte kehitellä aivan uudenvuodelaisiakin ohjelmaideoita!
- Mitä tekisit mieluiten leirikoulun vapaa-ajalla? Millaisia vapaa-ajan mahdollisuuksia on hyvässä leirikoulussa?
- Mikä saa sinut tuntemaan olosi hyväksi leirikoulussa?

Yksilökysymykset:

- Unelmien leirikoulussa tärkeintä on...
- Paras hetki tähän mennessä
- Palaute työpajasta